

Byens plan

Vegetation i Strynø By er et relativt moderne træk. I 1803 fandtes øens eneste træer i præstegårdens have. Sammen med opførelsen af de nye huse blev der imidlertid plantet træer. De ændrede afgørende byens rumlighed og landskabets udseende. Et kulturhistorisk træk, som er medvirkende til at skabe den intimitet og tæthed, som i dag er karakteristisk for Strynø By.

Et andet markant træk er de klippede hække mellem gader og huse. Selvom hækkene ikke er særlig høje, udgør de et rumskabende element, som medvirker til at fastholde forestillingen om den tætte by.

Den stjerneformede gadestruktur i byen har rødder tilbage i anlægstiden. Man skulle ud til markerne, overdrevene, stranden og holmene fra Majtræpladsen i byens midte. I 1600- og 1700-årene blev forten udfyldt af gårde og huse, men vejstrukturen bibeholdtes. Ved udskiftningen blev der trukket nye veje på markerne fra de ældre udfaldsveje. Deres forløb var bestemt af jorddelingen. Landsbyens udfyldning af huse i tiden 1860-1910 respekterede den ældre gadestruktur, men bebyggelsen blev tættere, så vejnettet fik en strammere form.

Fra Majtræpladsen løber Kirkevej mod nord forbi en række karakteristiske, hvidpudsede huse op til kirken og kirkegården. Den overraskende store kirke er opført i 1867 efter tegning af Ove Petersen og Jens Vilhelm Dahlerup - to af datidens bedste arkitekter. De forestod bl.a. opførelsen af Det kgl. Teater. Kirken står i gule flensborgsten, en særlig smal teglsten, og er opmuret med halvrunde blændinger. Kirkens

interiør er engelsk inspireret med udskåret trægotik i loftsstrukturen.

På en åben plads foran kirken står et genforenings-træ og en genforeningssten. Den gamle landsbyskole på pladsens østside er nu privatbolig, men dens tilknytning til kirken ses endnu af, at bygningens nordende bryder igennem kirkegårdsgærdet. I 1905 byggede man en ny skole nordvest for byen. Den er bygningsfredet tillige med Strynø Mølle, som blev rejst på øens vestvendte strand i 1832.

Med sejladsens større betydning øgedes behovet for en skibsbro. Brovejen ned til en lille dækmole blev udlagt ved udskiftningen i 1810. Den første skibsbro blev bygget i 1866 med økonomisk bistand fra stamhusejeren, Christian greve Ahlefeldt-Laurvig. Deraf det tidligere almindelige navn 'Grevebroen'. Dampfærgen mellem Rudkøbing og Marstal kunne imidlertid ikke lægge til på grund af ringe vanddybde, så gods og passagerer måtte fragtes frem og tilbage på mindre både. År 1900 blev broen forlænget så færgen kunne anløbe.

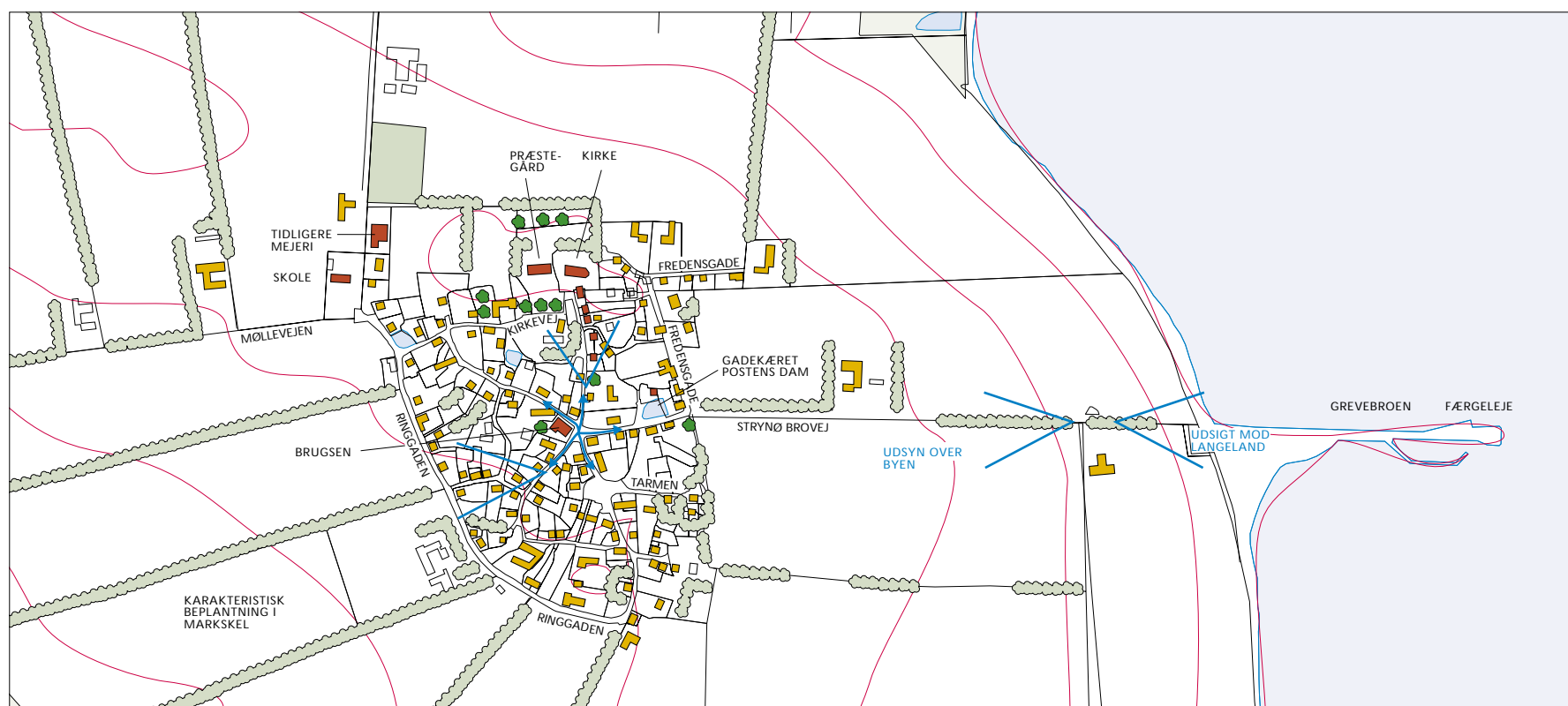
På brohovedet opførtes et lille læ- og pakhus, som i en nyere version står på samme sted. Broen fik stenbelægning omkring 1925, og telefon og el i begyndelsen af 1930'erne. En både- og jollehavn på sydsiden er anlagt i 1920'erne. I 1954 blev der indrettet et egentlig færgeløbe for at lette af- og tilkørslen. Strynø fik egen bilfærge i 1966, da Syd-fynske Dampskibsselskab ophørte med besejlingen.

Strynø kirke ligger smukt bag kirkepladsens høje træer.

Ved Skippergades udmunding i Ringgaden åbnes for udsigt over markerne og øhavet mod Strynø Kalv.

Strynø Kalv

Sirligt arrangerede for haver forekommer mange steder på Strynø. Som her ved Møllevejen.

Flere af Strynø Kirkes gravsteder står særlig formfaste på grund af den selvstændige hegnsplantning på alle sider.

Strynø Kalvs bebyggelse, bestående af tre gårde, klumper sig sammen på midten af øen. Foto fra ca. 1955

Strynø Kalv hedder den lille ø, der ligger umiddelbart vest for Strynø. Øen er i dag ubeboet men gårdene som klumper sig sammen midt på øen husede førhen tre familier.

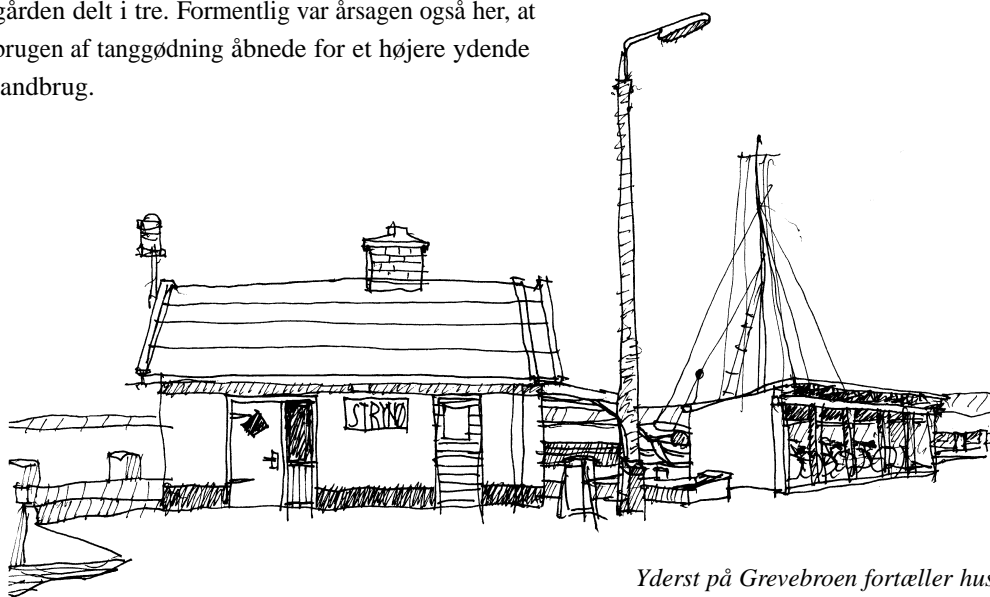
I middelalderen kunne øen kun bære en enkelt gård. Den fandtes i 1480, hvor Svendborgs borgmester berettede for kongen, 'at de som bo og bygge på Thurø, Strynø, Strynkav, Birkholm og de øvrige Smaaøer i Øhavet, trods Forbud, skader Svendborgs Borgere med deres ulovlige Handel og Sejllads.'

I 1588 noterede biskop Jacob Madsen lakonisk i sin visitatsbog: 'Stryn Kal, en liden Ø der hos (dvs. ved Strynø); en Gord paa.' I midten af 1600-årene blev gården delt i tre. Formentlig var årsagen også her, at brugen af tanggødning åbnede for et højere ydende landbrug.

Øen er ganske lav med tre meter som højeste punkt. Både Strynø og Strynø Kalv var inddigede, men digerne viste sig utilstrækkelige ved den store stormflod i 1872. De blev efterfølgende forstærket og udbygget.

I 1921 boede 26 mennesker på øen. Gårdene var beboede og i drift til 1970. De anvendes nu til fritidshuse.

Strynø Kalv har i århundreder udgjort et lille mikrokosmos - hvor øens beboere i princippet har kunnet leve hele livet, fra fødsel til død, alene under himlens store bue.

Yderst på Grevebroen fortæller husets skilt, at vi er på Strynø. Der er sørget behørigt for pendlernes cykler, mens de passer deres arbejde i Rudkøbing.

